Komission ehdotus neuvoston asetukseksi Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2021

E 100/2020 vp

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kuuleminen 11.9.2020

- MMM lausunto

MMM/LVO
Risto Lampinen

Tausta ja prosessi

Kv. Merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo (silakka, kilohaili, turska, lohi ja punakampela) vuoden 2021 Itämeren kalastusmahdollisuuksista saatiin 29.5.2020

Itämeren alueellistamiselin BALTFISH kokoontui 8.-9.6.2020 Suomen puheenjohdolla ja se käsitteli myös vuoden 2021 ICES-neuvoa.

Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan (ministerin kirje + keskustelut virkamiestasolla) eduskunnan hyväksymän kannan mukaisesti komissioon, kun se kesällä valmisteli omaa asetusehdotustaan BALTFISH-käsittelyn jälkeen

Komission antoi ehdotuksensa Itämeren vuoden 2021 kalastusmahdollisuuksista 28.8.2020. BALTFISH-kokous käsitteli asiaa 7.-8.9.2020

Lopullisen päätöksen asiassa tekee kalastusneuvosto lokakuussa 2020

Eduskunnan kanssa sovitun menettelyn mukaisesti valtioneuvosto lähetti asiasta e-kirjeen välittömästi EU17-jaoston käsittelyn jälkeen, jotta Eduskunta voi muodostaa Suomen lopullisen kannan riittävän nopeasti.

Keskeiset havainnot ICES-neuvon perusteella

- Pääaltaan ja Pohjanlahden lohenkalastuksen osalta erityisesti vuosien 2016-18 laajamittainen lohen väärinraportointi eteläisellä Itämerellä on Suomen toimien ansiosta lähes loppunut vuonna 2019. Tämä vastaa useisiin Eduskunnan esiin nostamiin tavoitteisiin mm.
  - Merkittävä myönteinen vaikutus kaikkiin lohikantoihin.
  - Sekakantakalastus pääaltaalla vähentynyt merkittävästi.
  - Sääntöjä noudattavien kalastajien kalastusta ei jouduta rajoittamaan laittoman kalastuksen takia, ensimmäisen kerran pitkään aikaan TACia voidaan nostaa.
- Silakan kalastus vaikeuksissa: Pohjanlahden silakan tieteellinen tieto ei ole riittävää, joten TAC joudutaan pitämään viime vuoden tasolla. Koska TACia on pienennetty huomattavasti viime vuosina, yritysten tilanne on vaikea. Tilannetta vaikeuttaa ICESin ehdottama merkittävä 36% leikkaus pääaltaan silakan TAC:iin.
- Turskakannat ovat edelleen heikossa kunnossa

Valtioneuvoston kanta

Perusperiaatteet

Kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) noudattaminen EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee vahvistaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantojen monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Kaikki valtioneuvoston kannat perustuvat Eduskunnan kesäkuussa ICES-neuvon perusteella hyväksymiin Suomen kantoihin

Valtioneuvoston kanta - lohi

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohi

Suomen kanta kesäkuussa: **94 765 lohta**

Komission ehdotus: **94 496 lohta (muutos +9%)**, Komission ehdotus on laskettu ensi kertaa sillä tavalla kuin Suomi tieteellistä neuvoa lukee. Ero johtuu siitä, että Venäjän osuus on vähennetty laskutoimituksen eri vaiheessa, valtioneuvosto on valmis hyväksymään komission ehdotuksen.

Väärinraportointi oli vuonna 2019 pudonnut avomerellä 600 loheen edeltävän vuoden 42 600 lohesta taimenen avomerikalastuskiellon vaikutuksesta. Komissio ehdottaa, että kieltoa jatketaan.

Suomi edellyttää, että lohenkalastusta valvotaan tehokkaasti ja laiton kalastus eliminoidaan.

Suomi pyrkii minimoimaan sekakantakalastuksen erityisesti pääaltaalla.

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohen monivuotinen suunnitelma.

Suomenlahden lohi

Suomen kanta kesäkuussa: **8 884**

Komission ehdotus**: 8 704 (-10%) lohta** ero johtuu erilaisesta laskutoimituksesta, valtioneuvosto on valmis hyväksymään komission ehdotuksen.

Valtioneuvoston kanta – muut kalakannat

Pohjanlahden silakka

Suomen kanta kesäkuussa 65 018 tonnia.

Komission ehdotus 65 018 tonnia (0%).

Suomi pitää tärkeänä, että Pohjanlahden silakan kannanarviontiin liittyvät haasteet ratkaistaan syksyn 2020 aikana ja että ICES voi tuottaa uuden neuvon kannan TAC:sta vuodelle 2021 mahdollisimman pian.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakka

Suomen kanta kesäkuussa 97 551..

Komission ehdotus 97 551 tonnia (-36,4%).

Riianlahden silakka

Suomen kanta kesäkuussa 39 446 tonnia.

Komission ehdotus 39 446 tonnia (+15%).

Valtioneuvoston kanta – muut kalakannat

Läntinen silakka

Suomen kanta kesäkuussa: TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon perusteella 0 tonniin tai vähäiseksi perustuen muihin tehokkaisiin kalastuksenrajoitustoimiin.

Komission ehdotus 1 575 tonnia (-50%), valtioneuvosto voi hyväksyä.

Kilohaili

Suomen kanta kesäkuussa 222 958 tonnia.

Komission ehdotus 210 147 (0%) tonnia. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan TAC tulisi hyväksyä Suomen kesäkuisen kannan mukaan.

Itäinen turskakanta

Suomen kanta kesäkuussa: kohdennetulle turskan kalastukselle ei aseteta TAC:ia ja sivusaalis-TAC 2000 tonnia.

Komission ehdotus: sivusaalis TAC 595 tonnia (-70%). Valtioneuvoston näkemyksen mukaan tulisi hyväksyä noin 1000 tonnin sivusaalis-TAC, jotta muita kalastusmuotoja, kuten esim. troolikalastus, ei jouduta sulkemaan hyvin pienien sivusaaliskiintiöiden takia. Lisäksi tutkimuskalastus olisi sallittava.

Läntinen turskakanta

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti Fmsy ala-arvon 0,125 perusteella

Komission ehdotus 3 395 tonnia (-11%). Valtioneuvosto voi hyväksyä.

EU-17-jaosto 3.9.2020

- Jaostossa oltiin tyytyväisiä siihen, että Suomen kanta perustuu kaikilta osin ICESin tieteelliseen neuvoon ja todettiin, että Eduskunnan kesäkuussa hyväksymään kantaan esitetään muutoksia vain erittäin perustellusta syystä.
- Suomen ammattikalastajaliitto toi esiin tarpeen päivittää Pohjanlahden silakkaa koskevat tutkimustiedot ja tarvittaessa vuoden 2021 neuvo mahdollisimman pian ja korosti sitä, että silakkakiintiöiden suuret leikkaukset viime vuosina ja pääaltaalle ehdotettu 36% leikkaus ensi vuonna rajoittavat huomattavasti elinkeinotoimintaa.
- WWF ja Suomen Luonnonsuojeluliitto jättivät eriävän mielipiteen pääaltaan ja Pohjanlahden lohesta. Niiden mukaan TACia asetettaessa tulisi ottaa huomioon erityisesti heikkojen lohikantojen tilanne ja asettaa TAC komission ehdotusta alemmalle tasolle. Lisäksi ne kannattivat komission ehdotusta kilohailin osalta.
- Ahvenanmaa toi esiin toiveensa ylläpitää itäisen turskakannan TAC 2 000 tonnissa ja mahdollistaa sen käyttö kohdennettuun pienimuotoiseen kalastukseen. Lisäksi Ahvenanmaa suhtautuu varauksellisesti silakkakiintiöiden pienentämiseen.

BALTFISH- High level group 8.9.2020

1. Itämeren kalastuskiintiöt

- Itämeren EU-jäsenvaltiot saattoivat pääosin hyväksyä komission ehdotuksen vuoden 2021 TAC:sta ja kiintiöistä
- Monella jäsenvaltiolla oli Suomen tavoin vaikeuksia hyväksyä komission esittämä Itäisen turskan alhainen sivusaalis-TAC ja ne kannattivat korkeampaa kilohailin TAC:ia
- Tietyt jäsenmaat halusivat nostaa pääaltaan silakan ja läntisen turskan TAC:eja
- Eräs jäsenmaa halusi pääaltaan lohen osalta alempaa TACia ja eräs jäsenmaa Suomenlahden lohen osalta korkeampaa TAC:ia.

2. Itämeren lohen monivuotinen suunnitelma.

- Komissio on ilmoittanut vetävänsä suunnitelmaa koskevan ehdotuksensa pois.
- Suomi ilmaisi halunsa jatkaa lohisuunnitelman valmistelua BALTFISHissa. Kokouksessa muut jäsenmaat eivät suoraan tukeneet suunnitelman valmistelun jatkamista. Tilanne jäi avoimeksi.
- Seuraavaksi tilanne ja eri vaihtoehdot arvioidaan kansallisesti

3. Lohen vapauttamisen rysäkalastuksessa mahdollistava ehdotus hyväksyttiin

Yhteenveto

Valtioneuvosto kannan mukaan Suomen tavoitteena on vahvistaa kaikki Itämeren TACit kestävän enimmäistuoton periaatteen ja Itämeren monivuotisen suunnitelman mukaisesti uusimpaan tieteelliseen neuvoon perustuen.

Komission ehdotus on valtioneuvoston näkemyksen mukaan laadittu pääosin näiden periaatteiden mukaisesti ja on pääosin hyväksyttävissä. Edellä esitetyn mukaisesti tiettyjen kalakantojen (valtioneuvoston näkemyksen mukaan erityisesti itäinen turska ja kilohaili) osalta pyritään siihen, että neuvosto hyväksyisi kalastusmahdollisuudet Suomen kantojen mukaisesti komission ehdotuksesta poiketen.